

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni prčkurske evang. šinjorije reditel
i vđávník: FLISAR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconca pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cajlo leto 20 Din., v zväntstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednótk na mšec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

„Varte se pa od krívi prorokov...“

Mt. 7, 15 - 23.

Ete Jezušove opominajóče reči so znábidti nigdár nê bilé tak potrebné, kak pa rávno dnesdén, gda telko prorokov šče rêšiti ete svét. Z edne i z drúge stráni prihájajo, kí bi radi odküpitelje i voditelje národov bilí. Zaprva se delajo, kak ovce; ponizni, krotki, ali gda več v rokaj májo oblást, té se vídi, ka je samo kóža bíla ovčena, znótra so pa — kak Jezuš velí — zgrablívi vucké. Vucké, kí bi radi pôžrili vsakoga, kí ne tróbi ž njimi edno nóto.

Krívím prorokom se mámo zahváliiti, ka eden národ rova próti drúgomi i ka z tem vküper hodi nevola, síromaštvo, težka bremena za volo správlanja kem več orožja i vojne, štera so nigdár nê bilé národom na hasek, samo ništernim stotinam fabrikantom i velikim trgovcom. Onim, kí si milione správlajo té, gda drúgi svojo krv točijo.

Krívím prorokom se mámo zahváliiti, ka med ráznimi krščanskimi cerkvami nega práve medsebojne lúbézni i poštvánja. Ár krívi prorocke mislijo, ka je samo njihovo vörvanje právo, ka so náčiši stvor, kak pa drúgi lüdjé, ka samo oni razmijo prav Bože pravice i tájnosti i záto drúge dovglédajo (kak nigda te farizeuš publikánuša) i vó bi je záprili i z nebés, či bi je mogli.

Tákši zvišeni farizeušje mogóče dosta vse znájo, ali edno Kristušovo zapóved so se nê dobro návčili i jo ne držijo — eto;

„Lúbte edendrúgoga, líki sem vás jas lúbo, v tom spoznajo vsi, ka ste moji vučenicke.“

Záto ne poslúšajmo na zvišeni guč i samohválo tákši hamišni prorokov, kí nemajo lúbézni v svojem srci, ár so nê Jezušovi právi vučenicke. Ne bojte žalostni, či nás ošpotávajo i zametávajo za volo vörnósti k evangeliimi Kristušovomi, nego spoznajte je, što so, spoznajte je z njihovoga sáda, kak Jezuš velí. Či je sád njihovoga srcá odürjávanje, neprijátelstvo, té so krívi prorocke, od šteri se varte, kak nás Jezuš opomina. Varte se jih, či vglíh na prsaj meter veliki srebri, ali zláti kríž nosijo, či vglíh céli dén na kolénaj molijo. „Sád“, činénje njihovo svedóči, što so.

Naš Zveličitel etak velí: „Ne bode vsáki, kí meni právi: Gospodne, gospodne! notri šó vu králestvo Bože, nego kí čini voló Očé mojega, kí je vu nebésaj.“ Póleg lúbézni i dobrotivne vole Gospodnove moremo živeti, či neščemo krívi prorocke i farizeušje bidti; či neščemo, ka bi se vövsekli i na večén ogen vrgli, kakpa lagoji sád rodéče drévo.

Kí čtè i poslúša te čísti evangelium, tisti či túdi ne obdrží vse vu glávi, itak vedno zná, ka ka je Boža vola v kakšem deli, ár srcé njemi povê tó. Kak tó vcep-leno drévo že v svojoj mēzgi má sposobnost, móč, da prináša dober sád, tak má móč za dobročinenje človek, komi je tá čista Rêč Boža v srcé vceplena. Kí mesto té nebeske móči se na svoje blóдно mod-rúvanje, na svojo hamišno čistóčo naslán-

jajo, kak nikš „patentêrani svétci“, tisti do se zopstón zezávali na Kristuša i na svoje krščansko imé. Jezuš velí, ka de tákšim na sôdni dén etak pravo: „Nigdár sem vás nê poznao, odidte od méne, činéči nepravdenost!

Boži sinôvje, Kristušovi vučenicke so samo oni, ki so nê samo poslušávci i znanci Rêči Bože, nego túdi činitelje.

JUVENTUS.

Primož Trubar.

V Ljubljani.

V Ljubljani je že vse bole rásó račun evangeličancov, ki so se v Nemškom spoznali z Lutherovim návukom. Pa nej samo tam; po celo slovenskoj zemli so se oglásile želje po reformácii. Tak je celjski kaplán hênjo spovedávati; njegov tûváriš pa se je nej ščeó več postíti; nikš barát je zbêžo z klôštra i se oženo; eden dühovnik je predgo: što Marijo čestí, se s tem tak pregréšl, kak da bi vragá čestio; eden drúgi kaplán je gláso lúdem, náj si vüha zateknejo, gda k meši zvoní; v Radgoni so se norčárivali s cerkveni ceremónij i na vnôgi mêtaj so dühovniki mešo že po Lutherovoj példi čteli. Kak z vsega toga vidímo, je slovenski národ že čüto potrebo reformácii i vnôgi so túdi začnoli že eto delo poprávlanja, ali nej je biló ešče vodi-

tela, ki bi združó vse prebúdjene i bi zmožen bio v roké vzéti velko delo slovenske reformácii.

I te je prišo 1535. leta Trubar v Ljubljano. Eti je začno svoje delovánje s predgami prôti dühovniškomi coelibati (prepovedi ženitve) i svêtoj večérji samo pod ednov podobov. Pa vö je povedo že túdi tó nájvékše spoznanje reformácii: človek se ne spraviča z del právde — tó je z oni dobri djánj, štere človek po spunjávánji Boži zapóvedí doprináša — nego samo po veri v Jezuš Kristuša. S Trubarom je držalo več ljubljanski dühovnikov, samo pri frančiškánski barátaj je najšo vékše protivianstvo.

Komaj dvê leti je predgo Trubar v Ljubljani, gda so njegovi protivniki doségnoli, ka se je mogo nazájpovrnóti na svojo faro. Ali pá se je zavzeo za njega njegov prijátel Bonomo i k sebi ga je vzeo v Trst za dvornoga kaplána. Eti je Trubar spozno pá nôve protestantske misli. Bonomo je naimre razkládo zdaj svojim dühovniškimi vučenikom Calvinove knige.

Bonomo je znao, ka je Trubarovo mesto v Ljubljani, ár bi samo tam mogo nadaljávati svoje velko pozvánje. I rêsan je doségnó, ka je Trubar za ljubljanskoga kanonika bio postávleni. Nôvi škof je naimre prijátel protestantizma i skriven vučenik Lutherovoga návuka bio. Zdâ je Trubar dvê leti nemôteno oprávló reformátorsko delo i si pridôbo vnôgo naslednikov tak med národom, kak med dühovščinov.

Krívda i pokôra.

Roman, pisala: Kovatš Frida.

Poslovenčo: SILVANUS.

XXXII.

Rezika je po trávniki hodila. Cêlo nôč je deždž šó i cêla tráva i cvétje se je blisketalo vu diamantnoj lepôti od deždževni kaplic. Glavô je nê več trúdnó i povisnjeno nosila, nego zdignjeno, gizdávo. Njé cêla peršóna se je na vékše zraščena vidla. Vesélo je poglejüvala to útrájnjo lepoto.

Na té dén se je Lichtegg Hans odtéc domó pelo. Mogôče ga več nede vidla, záto njemi je napré on dén popoldnévi obečala, ka ga dnes pri velikoj lipi na srédi Ehrbacherovoga trávnika počáka. Tó je bár prôti rêdnoj navádi biló, ka si deklíne i dečki vudné eden „pridi tá“ dájo, dônok ona je slobôd štela vzéti od njega. Hans

njé je dober prijátel gráto, ár je razmo za tó vrêmen, ka je tú bio, naj ešče túdi Ehrbacheri se povidí. Srčno rad vidjeni gôst je bio vu mlíni vsakší dén i Peter je že začao ž njim špekulirati. Herbert ga je več nê sprevájao na pôt, z škripajóčimi zobmi je mogo priznati sam sebi, ka se boji od Rezikiní černí ôči. Roditelom je ovado svoje skrivno zarôčenje z profesora čerjôv i roditelje so tó za dobro spoznali, ka si njihov sin z tákšega krôža išče ženo. Samo oča njemi je pravo:

„Herbert, ti bi ešče malo čakati mogo, ti si ešče mládi, komaj 22 lét star, v tákšoj starosti se človek lahko vkani vu svoji občüténji.“

„Papa, ti si túdi nê bio staréši i si močno i vôrno lübo mamo.“

„Ja, Herbert, tó je že delínska lübézen bila.“

Herbert je blédi postano i na svojo detínsko lübézen je mislo, na málo Ehrbacherovo Reziko i dônok je stálno odgôvoro:

Vsi tej so mislili, ka se ide samo za edno popravljanje v krili katoličanske cerkve. Nišče je nê mislo na tō, ka bi se odcépili ali pa vōstōpili s pāpinske cerkve. Kak Luther, tak so tūdi oni nej ščeli edno nōvo vero začnoti, nego samo tō stāro očistiti vsej zmōt i blōdnosti človečega návuka. Ali đugo je nej bila mogōča eta stāva. Nōvi ljubljanski škof je šče zastaviti reformātorsko delo. Kath. cerkev je na tridentinskoj sinodi vōpokázala rāzločke med stārim i novim návukom. Vse tō je pa sililo slovenske protestante k popolnejšoj ločitvi, kak so do sēga mao bili včeni. Pōleg toga je narāsila ešče mōče ca-sara i pāpinski poglavnikov, gda so zvēzo evangeličanski poglavárov oblādali. Vse tō je opominalo k skrbnoj pazljivosti.

Naši protestanti v Ljubljani so se dōnok nej zbojali i Trubar je dale grmeo s predgance. Zrok njegovim ostrim napādom so dāla pā rōmanja na svēto goro pri Gorici. Nikšoj deklini se je prikázala tam Marija; lūdje so njej vervali i že so postavili tam edno kapēlo, malo sledi pa že cerkev. Trubar je predgo prōti tomi i glāso je, ka so rōmarske cerkve „od tih hudičevih, lažnivih bab gori prišle in so k timu ti fari, me-nihi i mežnarji zarad njih trebuha volo pomagali.“ Ali Trubar se je zdaj nej borlo samo prōti etoj ednoj zablōdi. Napovedo je zdā že borbo vsem nāpravam i celomi včenej pāpinske cerkve. Tak znāmo od njega, ka je predgo: ka meša

nema nikše vrēdnosti, nej za žive, nej za mrtve; ka je vsa boža služba, štera se ne dá vōpokázati s svētoga pisma, bolvanstvo; ka človek nemre po svoji dobri djanjaj v nebésa priti, nego samo po Jezuš Kristuši; ka nāj molimo k Bōgi, nej pa k svētom. Dūhovniki so začnoli krščāvati brez blagoslovlene vodē; onim, ki so tak želeti, so sv. večerjo pod krūhom i vinom ob-slūžāvati vō; ništerni dūhovniki so za sēbe odpravili prepoved ženitve i v zákonski žitek so stōpili.

V etom vrēmeni je začno Trubar od toga premišlāvati „i k Bōgi zdihāvati i prositi, nāj bi on zavolo posvečenjā svojega imēna i razšūrjāvanja svojega krālestva tūdi na naše sirotinsko, preprōsto, dobrosrčno slovensko lūdstvo se milostivno zgledno i ga obdarūvo s tōv velkov miloščov i dárom, da bi se i njegov jezik, kak jeziki drūgi nārodov, piso i čteo, i da bi se sv. pismo i drūge dobre krščanske knige v slovenskom i hrvaškom jeziki prav raztolmačile.“

I te — srēdi nājvékšega dela je dosēgno slovensko reformācijo eden velki vdārec: škof je pri poglavāri dosēgno zapōved, naj se voditelji „krivovercov“ zaprējo. Trubar se je rēšo zápora s tem, ka je pobegno v Trst. Prišestno leto je bār dōbo dovolēnje, ka se slobodno nazāj povrnē v svojo domovino, ali predgati je nej smeo. Ništerno vrēmen se je skrivo pri krānjski grofaj, te je pa odišo v Nemško. Dūhovno sodišče ga je orōpalo dūhovniške čēsti i odvzelo njemi celo imānje, zōsebno njegve knige. (Dale.)

„Nê papa, jas se ne mōtim, jas Ingo ščēm za ženo.“

Naj bi svojim lūblēnim roditelom povedo, ka ga Rezike oči pregānjajo nōč i dēn, ka se toga samo tak znā rešiti, či se sam prisill na tō? Nê, jezerokrāt nê, on nesmi zgūbiti poštenjē pred njimi. Naj bi svoje srcē vu rōke vzēo i ga zdāvo? Nê, on svojo dāno rēč ne vlomi.

Somūrno i vu misli vglobljeno je hodo vu hiši, nājveč je pri svoji knjigaj sedo i se je ogibō pred Hansom. Matī ga je strašlivo pāzila i nê je mogla zarazmiti zrok njegovoga obnāšanja. Či bi dōnok kak inda, gda je mālī pojeb bio, k njē prišo i njē povedo, ka ga teži, da bi se pritōžo, ali tē časi so že dāvno minoli.

Hans se je prōti velkoj lipi obrno, že z daleča se je vido Rezike svetel gvant od jaošovi grmōv, šteri so zkre mejē rasli.

„Rezika, pa si ti zaistino prišla?“

Že pár dni sta se tīkala. On je njidva tikanje za preveč lēpo i primerno najšo za njidva prijātelstvo.

„Jas sem ti dōnok obečala! Dnes si pā sam, Herbert vedno domā ostāne?“

„Po pravici povēdano, Rezika, jas se zaistino ne spoznam žnjim vō. Vu zādnlj časi se je preveč premēno, tūdi se ne razmiva tak dobro, kak prvle.“

„Škoda, Hans, on je dōnok tvoj nājbbōgšī prijātel bio, tākšega se malo nājde.“

„Ti tak gučiš, dabī samo hūda doživlēnja mēla za sebo, pa si ešče tak mlāda.“

„Jas sem nigdār nê mēla edno prijātelico i moj prvi prijātel si ti, Hans.“

Naša evang. světa mati církev i sekte.

Vsáki živóci orgán má svoj beteg. Človeče i stvári tělo rávno tak, kak nárasi. Samô od sebe se razmi, ka tē betegi zastávlajo orgána zdravo osnávlanje. Evang. naša sv. m. církev je tūdi tělo, štero z-Gospodna Bogá vôle eti na zemli živé. Nečūdijmo se záto, či ona tūdi má beteg. Takši beteg se sekte.

Nedá se tajiti, ka je z naše sv. m. církvi tūdi dosta verníkov vnešeno vu sekt povôdni vâlovje.

Poznáne sekte so: Baptištje, nádejo se vu Europe orsáčaj i vu Ameriki; Nazarénušje, v-Erdelji i Ameriki; Adventištje, Sombatištje, Met hodištje, Jehovištje, Špiritistje, eti v-Prěkmurji Půnkôšdištje (risálátištje) i zvôn tē ešče večfěle ménši, vékši sekt, kak ménši, vékši škodlívi i ménje škodlívi gôb.

Sekt návuk je jáko premenlívi. Nájvečkrát eden tom ovomi nasproten, ali v-ednom so vsi glihni: ka se od sv. materé církvi těla otrgnoti naměnijo. I rávno vu tom stoji njihova nájvékša zablodjenost. Ar mesto toga, ka bi cimprali, preci vu začětki rúšiti záčajo. Rúšiti záčajo ono sv. mater církev, štero je Jezusa světa vola, apoštolov i vrěli lúdi čeres dvějezero lét nepoménkano delo postavilo vu žitek.

Ka je zrok toga od Sv. materé církvi od trgnenja? Toga zrok rázločne dôbi má biditi:

a) Te prvi zrok mislim náidti Světoga písma ništerni tálov vu po krivi prorokáj krivom razláganji: „Nastánejo krivi proroci, ki bodo pravili eti je Kristuš i. t. n. štero tak dájo poslůhšávcem notri, ka nji vŭsta brezi důšnevěsti za světo vzemejo, fanatično osvojijo ino se ga držijo, liki fakir, ki svojega fetiša (bolvana) drži za jedino zveličitelnoga Bogá.

b) Vu vezdášnjega vrěmena pôleg svetski návukov Světoga písma vu šoláj mláčnom včěnjě i razláganji; vu lúdi za svetskov vrědnostjôv zgánjanji; vu športa i vu gôsti veselíc razveseljavánji i vsáke fěle neverski štamov čtenjě.

c) Nedá se tajiti, ka kríččanske sv. materé církvi ti edni verníki grěhšen žitek živějo. Nē so povrnjeni lŭdjě, či glih hodijo vu církev, tō nečinijo srdcá, nego z skazlívosti pôleg návade, kak inadašnji farizeušje, Cifrájo se, z pobožni, biblínski lŭdi se norčarijo, radi krivo priségajo, praznújejo, deca štrte zapôvedi nezdržijo, gnŭsne reči govorijo, ti odrašeni se radi právdívajo, vu krčmě hodijo, gde se nē samo ednôk spozabljio z-človeče popolnosti i ešče deco tá s seboj vodijo, gde vse drŭgo čŭjejo i vidijo, samo rávno dobroga nē. (Vse tō pa naj nevzeme na sěbe, koga se nedostája.)

d) Od níki sektášov sem čŭo, ka z-tákšimi grěhšnimi lŭdmi oni vktŭp prebivati nemrejo, ár sěbe za světe držijo.

e) Vu več mēstaj se sektášje z tēm odpo vedávajo, ka zavolo dŭhovnika odstôpijo od

Te prijaznive reči, vsegli ka so mēhke bílé, dônok so ga zabojele.

„Samo tvoj prijátel, Rezika?“

Gda ga je na velki i pitájôč poglednola, na dale erčě:

„Vidíš, Rezika, moje celo vŭpanje i želěnje je od oni lepi koledni dněvi vu ednoj lěpoj sěroj deklini z čarnimi očmi. Od njě sem si vŭpo edno velko čisto srečo zadobiti i ovo ti mi erčěš méрно i prijaznívo, ka sem ti samo prijátel. Nemrem ti hŭdí biditi, tvoje zavŭpanje me veselí, samo me preveč, preveč boli. Pově, Rezika, nē sem nika drŭgo zaslŭžo?“

„Kabi nē, Hans, ti si zaslŭžo, či bi ti právla: „jas te lŭbim.“ Dônok vsakěmi človeki je njegova pôt odlôčena i od tē pôti níti za eden vlás nemre vkraj brezi Bŭže vôle. Ali jas morem po drŭgój pôti hoditi, kak ti. Záto je za náj obá bôgše, či na veke slobôd vzemeva od edendrŭ-

goga i ti pozábi ono pripověst od brateca i sestrice.“

„Rezika, mŭs more tō biditi?“ Teško i žalostno je pravo tō i ona je kivnola.

„Ja Hans, tak more biditi i zdá: Bôg te blagosloví! Kcoj zapri oči, Hans, hitro!“

Mehanično je zápro dečko oči, méke rokě so ga obinole okóli šinjeka i sŭhe vrôče vŭstnice so se pritisnole na edno sekundo na njegove vŭsta.

„Zbôgom, Hans — drági Hans!“

Gda je on oči ôdpro, Rezika se je že daleč paščila z divjov silov prôti mlíni.

(Dale.)

„Moje princípjelno mnenje prôti půnkôšdištom je tō, ka je eti brezpogojno od sekte rěč, štera zvŭna cerkve i za volo toga prôti církvi dela, záto z naše stráni se nej nŭkak nemre podeljavati podpěranja.“ — D. K. B. pŭšpek.

cérkvi. Mogôče so za kakšega zroka volo čemerni na njega i záto odstôpijo od cérkvi.

Tô edno je istina, ka dŭhovnik k-pozvãnji svojemi priméren žitek more živeti. Ali dônok se zná zgoditi odstôplênje. On nemre biti zrok odtrgænja. Dŭhovnik je në sv. m. cérkev. Či bi dŭhovnik, povémo nevréden pastér, hŭdi sluga bio, teda tak obtežene materé cérkvi se témbole nepristájá ostaviti i njé povržti. Nepozábmo, ka je med Gospodnovimi vučenikmi tŭdi eden odávec bio, Judáš. Jeli bi pravično bilô, či bi za njegovo volo Jezusa vsi ostavili?

Pôleg tê krivi zrokov mi nesmimo mímo idti. Tô je očivesna tožba prôti vernikom. Prôti šterim se në pred sodnijov, nego pred samov našov dŭšnov vèstjov moremo spravičati. Jaj nam, či bi tá tožba istinska bila! Teda nebi mogli zameriti, nego ponízno vu sébe stánoti, z-gréhov se spokoriti i hénjati drúge zburkati z našim živilênjem, ár je popisano: Jaj onomi, po kom zburkanje príde. I bár naj si bodejo tákše zburkajôče példo vu našoj cérkvi, záto je tô në zrok od njé se odtrgnoti. Vém gréhšnoga në ostaviti, nego gori poiskati trbê. Jezus je tŭdi goripoiskao gréhšnike. Či pa štoj čŭti od sébe, ka je njega Bôg za kvás zrendelŭvao: teda tém bole notri má ostáti vu materé cérkvi, ár kvás tŭdi në k-koriti, nego v-korito denemo, či ščémo naj svojo môč spuni.

f) Jestejo i tákši lŭdjé, ki za svoje zvisenosti volo odstôpijo od sv. materé cérkvi. — Vu ednoj raztorjenosti je eden jáko vréli evangeličanski môž vse mogôče doprinesao, naj raztorjene vernike vkŭper správi. Vu rédni vŕraj je je včio cérkevne pesmi popévati. Deco i te odrašene je včio i biblio razlagao. Ali da so se verniki na stran držali, ešče so se eti i tam šálili žnjegove vrélosti. Teda se je té vréli môž na ednôk preobrnó i sam je sektás pôstao. I gda so njemi ti drúgi na ôči vrgli, zaká je tô včino? Njim je odgovoro: „Vu evangeličanskoj m. cérkvi je teško bilô orati, tak sem si to bôgšo nji-vô poiskao.

Jáko žalostno je tô, ka verniki nepošťujejo nesebično delajôči vréli môžov, ali ešče je bole žalostno, či štoj toga môžá példo nasledŭje. Kristuša právi vučenik nesmi iskati „to ležêše oránje“, né samo na ravničnoj dobroj zemli, nego na bregáj, kamenoj trđoj zemli tŭdi trbê nikákomi bidti, što se tam bojŭje i mantrá z-lôšim grŭntom. Premislimo si samo, ka bi bilô

z-krstšanstvom, či bi si Pavel apoštol tŭdi tak premišlávao, či bi samo v-tákša mēsta šô Kristuša návuk glásit, gde bi že naprê vido, ka brezi teškôče pride k-cili. Premislimo si samo, ka bi bilô z-Krstšanstva, či bi Gosp. Kristuš nebi vzéo gori na križrazpétja mantrnikstva smrt, nego bi si kákšo ležêšo odkŭplênja pôt ziskao. Ali či bi ti ovi apoštolje i širitelje návuka krščanskoga samo po méhki násladnostaj, po lehki potáj, brezi teškôče štelí doségnoti svoj cil? — Nê tak! Kristuša vučeniki verno tam trbê obstáti. kama ga je Gospôd zravnao. Ali, ka bi bilô z-vere poprávlanja, z-reformácie, či bi njé apoštolje: Wiklev, Wald i Huss nebi ráj mantrniki pôstali. Luther, Kálvin, Zwingli, Savonarola i ti drúgi se pôdali Šatana skŭšávãnji i za svetsko dobrôto doli pokleknoh pred njim.

g) Ništerni sekt vernici ešče i z-tém potrdjávajo svoj od materé cérkvi odtrgænja nágib, ka prej vu povrženoj materi cérkvi je nemogôče právi, globoki dŭhoven žitek živeti.

Oh tô pa uprav nišče nemre praviti. Jeli je pa Lót patriárhoi në bilô mogôče med Sodomie i Gomore gréhšnimi i nemorálnimi, vu dŭši pokvarjenimi stančarmi pobožno živeti, ár je on čistoga srdcá bio? I tak je tô dnesdén tŭdi. Nê je mati cérkev kriva, či smo mi hŭdi. Evangeličanska mati cérkev neprepovedáva právoga, globokoga dŭhovnoga žitka živeti, témbole zapovedáva tak živeti. — Vém evang. m. cérkev pokôro, povrnênje predga. Vu evang. materi cérkvi Boži svéti dŭh dela. Evang. cérkev na fundamentomi evangelioma stoji, svéto písmo zbrodjávati, čteti zapovê, rêč Božo vu razmetom, maternom jeziki glási vsém vernikom i neosvoji samo sebi zveličanje. Evang. mati cérkev za obŭdŭjenje moli. V-njé svétoga dŭhá posvét svéti, samo so li lŭdjé potrebni, ki negasíjo toga posvéta, nego ga nêtiyo, da on svéti.

Nê odtrgnoti se od materé cérkvi! Nego bole se nazáj povrnôti vu njô. Ár mati cérkev vsákoga pošťuje, zové, z-odprétimi nároči čáka vsákoga, ki za Kristušovoga orsága razšŭrjávãnje ščé delati!

* * *

K-koncovi želém ešče naprê prinesti, ka prinás bodôči sektásje: pŭnkôšdišťje, od štere sekte je znáno, ka në zvôn cérkvi, nego vu njé krili i obrambi zvršáva svoje dŭhovno pošestvo, kak vadlŭjejo, se neščejo od cérkvi odtrgnoti, nego žnjé navkŭpnostjov pobožno, svéto pôleg

Kristušove vôle sčéjo živetí i morálnost razšürjávati, vrélo prigledávajo církev, rěč Božo nē samo poslühšajo, nego tūdi pōleg njé živějo, kak se tō od vsákoga kršćeníka želé i vūpati se je, ka se i oni spōtíjo i po vrémeni kak právi sinōvje bodejo, líki njihovi očáci, svoje lūbéne materé církví. Z-odprétími nároči je čáka matí církev brez odürnosti, ár pōleg Kristušovi rěči tím betežnim trěb vřáča. Srdcá poráčam všém bratom mojím, da 219 to lépo pesem večkrát prečtějo, vardenejo samí sebé i tak se ravnajo vu žitki. Nikoga nesōdmo, da ne bodemo sodjeni!

Zjedínanie evangeličancov i katholicancov?

Kleklíve novine se hválíjo, ka je pře pri nōvoj meši pri sv. Ani (vės Boreča, fara Petrovska) okōlí trizezero evangeličancov bilō i ka so od novomešnika „zaprosíli novomešniški blagoslov“. I gda pisec, kí se tak hváli, vidí te evangeličane (nišče je je nē prečto i novine dobro znájo z števílkami handlati*), seveda včasí njemi slíne vujdejo od hitroga apetíta: kak dobro bi je bilo požřtí, da jih nē bi bilō. Tō se vidí z toga, da etak píše: „... nē se je poznala níšká razlíka (čūdo, ka ste nam nē vidíli roglé!) med evangeličanci i katholicanci, vsi so se zbráli z edním ístím lūbéčím srcom...“ potem pa: „Kak da bi pozábo náš národ, da ga je verska kríva novotarija na dvoje vtrgnola, kak da bi iz groba pokojnĳh očakov našĳh, kí vsi so bíli katholicanci (ešče prvle so pa vsi bíli poganje!), stanola stara složnost i napunila srca vseh navzočĳh z osvedočenjem, da drūge poti, kak jo kaže katholicanska cerkev vsikdar, posebno pa pri novĳh svetĳh mešaj, nega do Kristuša. Mollimo vsi, evangeličanci i katholicanci dosta, da nas Kristušova roka znova zjedíni, kak nas je roka nevrednoga dūhovníka na dvoje raztrgala.“

Prvíč, čí mí evangeličanci ídeme na kakšo vašo versko parádíjo, nejdeme od vás níškĳega blagoslova prosít, ár tō samo od Gospodnoga Bogá mámo dobítí, nē pa od človeka, nego ídeme z radovedností. I tō nam naši dūhovníki nítí

*) Čí bi od dnes porodjenoga deteta, do přek 90 lét staroga Šimeona vsáki evangeličanec tam bio, nebi jí moglo býti 3000, ár Petrovska fara daleč nema 3000 dūš. (Red.)

ne prepovedūjejo, ár so ogvūšeni, da nás zvūnešnja lepota ne obrné vō z našĳega evangeličanskoga ogvūšanja. Jas sem večkrát bio i molo v kat. cerkvi, tao sem vzeo pri ednoj i ovōj svečaností, all lehko vás pa potroštam, (ne maram, čí skomine dobite!) da bi se ráj dao na kríž prebítí, kak bi pa zatájto svoje evangeličansko vadlūvánje i bi sprějo versko i morálno míšienje tákši gospōdov, kak ste vl okōlí novín, kí se hválíte, gda nás pri vašoj svečaností vidíte, all ne pozábíte nás pa sledí za vūha zmlátí i zbrsátí z tem, da naše, nam svēto versko ogvūšanje za „krívo novotárijo“ krčíte i bantūjete našĳega velikoga, od Bogá poslánoga (čí ne bi Bōg sam ščeo, ne bi zvršo svoje, sto i sto million dūš prehoděče delo!) reformátora, (*))

Kvár je bilo naše vkūperradūvanje z našĳími trězno i pošteno místěčímí goričkímí katholicanskímí verebrátí z tákšov nestrpnost, ošpotávánje díhajōčov blōdnov krítikov pokvarítí. Nam je naše tak lūblěno i svēto, kak vam vaše!

Pa naj se zjedínamo?! Dobro je — all samo z evangeliúmom v rokaj se lehko glihamo! I tē te, drági moji, ví dosta mogli podpūstítí! Seveda, ví míšíte zjedínjanje tak, da mí naj slēpo sprímemo vse, ka máte. No tak nígdár ne bodemo ední, dokeč nam samo náš Oča nebeskí obdrží zdravo pamet i náš lūblění Zvelíčitel ne vzeme od nás svojega svētoga evangeliúma!

Eden goričkí evangeličanec.

*) Gda je Luther spisao svoj katekizem, šteri se je navse kraje razširo i vu Velenci je vu roké ednoga pápínskoga teologa príšao, ete nepoznavší písátela, je etak zkríčao gori: „Blagoslovlene so one roké, štere so eto svēto knigo písale.“ (Red.)

**Podpérajte
Dūševní List!!**

Versko včenjé.

Versko včenjé na nás zavřpane decé je nevtajeno edno to nájfontošnéše. Z decé bodejo vernici útrášnjí naši gmán, tisti vernici, od šteri tó čakamo, ka naj vu veri krepki, vu lřbézni delavni i vu vernosti do cćrkví negenjeni bodejo. Zátó je potrebno, ka naj z-nájvékšov skrb-livostjov i vrélostjov spunjávamo versko včenjé, z nájvišišov previdnostjov zebéramo kojno verskoga včenjá i sistematično šetřjemo vćiti, osnávlati naše otroke, vu njhova srca dobro semen sejati, štero naj stokrátmi sád rodi.

Na tom tako znamenitom prestori smo po svetovnoj bojni dosta zamřdřli, dosta zanemá-rili; eti i tam prvle ředno obdelávana zemla je v prelog prišla. Stotřine naši otrokov so ostanjřvale od leta do leta brezí vsákoga verskoga včenjá. Vu zánjni létaj se záča tá žalostna stáva nikeliko pobogšávati, ali pćleg ednoga vćpokázanja třdi vu pretećenom leti bi melo više 300 naši otrokov ostanoti brezí vsákoga verskoga včenjá.

I gde se je ředno oprávlalo versko včenjé, tam je verovučitel na tó svoje delo gledoč třdi skoron brezí vsáki vorcanov ia direktiv bio. Težkoče toga zmenkanja smo verjetno vsi ćtřli, á nájbole nćvi, mládi verovučitelje.

Zátó nás je nezgovorno obćselilo lćpo, ćedno činěnje Dšuban Jćzefa, križevskoga fár-noga kántora, šolskoga ravnátele i evang. verovučitela, ki trřde nemilřvavši z velřkov priprav-lenostjov je vkřppostavo cćli reform na versko včenjé i osnávlanje gledoč. Vu tom reformi jávi dosta lćpi svojí miseo, nad šterimi si je vrědno premišlávati i zvékšega tála třdi je osvojiti. Hřto je vkřppostaviti kojno ev. verskoga včenjá. Vse tć je zavolo nadalne kritike vu roke dao vsém vodilnim delavcom naše šinjorije.

Vu podrobno razprávlanje toga vse hvále vrědnoga plána eti nemo šli notri. Za potrebno pa držřmo, naj se dá kem prvle vu ćmuren pretres z 2—2 dřhovnika i vučitela stojěće nazavřp-nosti, vu štero se vsegavěć g. Dšuban třdi mora pozvati. Skćoz etakše nazavřpnosti má pridřti ete plán pred konferenco, držřano pred senioratnim spravišćem; tak se dá vřpati, ka senioratno spravišće lahko osvoji eden znameniti, pravdobro prevágani plán i predlog za včenjé ev. veronáv-uka.

Bárbi třdi rěć moja zvršřla to, štero šćém i bi dospěla tam, kama sem jo poslo! Eš. 55, 11.)

Zvráči me, Gospodne!

Vu vćdánji Dřševnoga Lista pod zgoránjim titulom molitveno knigo polořimo v rćke evangelićanski betežnikov. Eta na 68 stránov ségájć-ća kniřica, zvon predgovora, Gospodnove molitvi Apoštolskoga verevadlřvánja i betežnikom porá-ćani tanáčov, 30 na rázloćna pripetjá slišěći mo-litev zdrřáva. Titulí rázloćni molitev so nasle-dřjoci :

Zaká ? Betega razměnje, Te nájvékši beteg, Nájbćgši vráč, To právo ozdravlěnje, Pod kriřom vřřeti, Mřrovnost pod kriřom, Ostávleno, Med-sebni kriř, Dřgi beteg, Ćřdno ozdrávlenje, Ne-poznáni beteg, Ta velika gvřšnost, V-betežnoj posteli domá, V-bolnici, Pá domá, Betežnik jeste pri hiři, Pred operácřov, Po operácřij, Pred rodjenjom, Po rodjenji, Betežno je děte, Odrašeni betežnik, Starěši betežnik, Po nesrećnom pripetjě, Pred Gospodnovov večěrjov, Po Gospodnovoj večěrji, Med žřtkom i smřtjřv, Vu smřti plaćnom dćli, Vekivećen žřtek.

Pred vsákov molitvov na podlági biblijske světe rěći krátko premišlávanje jeste; po molitvi pa pripraven veršřs z pesmeni knj.

Ar smo etakše špeciálne molitvene knige nć meli do tegamao, zátó mišřimo, ka je redi-telstvo Dřševnoga Lista votlost dopunjávajćće delo zvršřlo z naoćivesnost dánjem eti molitev, z šteri naši evangelićanski vernici stanovito dosta trćšta i dřhovnoga bogatěnja bodo zajimali.

Kniřica je lepć vćpostávlena. Njěna cěna je samo 3 Dřn, naj si jo more spraviti vsáka evangelićanska familija. Dobi se pri vsákóm dřhovniškom uradi. Nezamřdřte si jo spraviti !

Lřbim.

Lřbim tiho vrěmen,
Brez' vćtra bodćće,
Tihoga ćloveka,
Šteri nebrboće.

Lřbim mir povsědi,
Tak vćně, kak v hrambi,
Spěvajćće ftice,
V-pćli i vu lćgi.

I lřbim vse, ka me
Z-radostjov napuni,
Jććem se nad timi
Teřko trpěćimi:

Ki nema nikoga,
Ostávení jeste,
Mantrá ga nevolá
I nosí trplénje.

Koga pretekôče
Vrêmen bolí v-srdci,
Radostí nená'de,
Ni vudné, ni v-kmici.

Trúdnoga vandrara
Hodba je preteška,
Njegovo težkôčo
Dober Bôg potihša.

F. J.

D. Payr Šándor universitetní profesor, ime-
nitní cerkvení historiker, so nêdávno preveč inte-
resantní žítka spís objávlil od Liselotte hercegoj-
ce, kí se je v kalvínskom vadlúvánji osnávlala,
vrêlo čtêla svêtopísma i lúbila Biblijo. Z toga
žítka spísa citíramo ete stávek: „... či bi z ve-
revadlúvánjskí spisov bole spoznala bívstvo evan-
geličanskí cerkveo, nebi mogla včíniti one ne-
vernosti, ka je na porob dála svojo kalvínsko
vero...“ I ese zamerkamó zaprtek ovoga spí-
sa: „Vadlúvánjskí žítek ete hercegojce z Pfalza
je pa dosta oznánjajoča svêdočba toga, ka zavr-
ženje cerkvení verevadlúvánj kama pela — po-
leg ešče tak vrêloga čtenjá i túdi nasledúvanja
Biblije. Eti je példa, včímó se žnjé.“

Ka je vera?

Nebesko králestvo je k turistí prispodobno
kí na vrh ednoga visikoga bregá, edne planine
príditi šče. Brezi ednoga dobro poznánoga vodi-
tela, komí so vsa potí strmnosti i skrivnosti pla-
nine poznána, bi lehkomíšelnost i norija bila se
na pôť vzéti, ár bi precí lehko zablúdo, vu ne-
srečo spadno i na samoga sebé zavúpanje bi z
smrtjôv pláčo. Záto more vsáki turist ednoga
voditela metí. Tô je pa túdi nê zadostá, ka te
turist stopáj za stopájom vu voditela stopáje
stôpi, ostro pazívši na tô, naj po vôski stezaj
níti to nájmenje mimo ne stôpi, ár vu snêgi i
na lédi glečera bi se njemí hitro poškálilo i bi
vu globočino spadno, gde bi se na skalaj na
na smrt razdrôbo, — nê, nego more se okôli
ledevjá z edním dugím štrikom za voditela pri-
vézati, močno, neodvêzáno i samo tak lehko plêzi
na víšine po strmní pečínaj.

Ali k tomí je potrebno edno stálno, brez-
dvojno zavúpanje vu vodíteli. Svoje žívlénje
vkúpprivézati z edním drúgím. Či voditel spád-
ne vu globočino, on za sebom potégne túdi
turisto i obá bodeta smrti porob. Záto vsakší
turist more stálno i močno zavúpanje metí vu
vodíteli.

Rávno tákše stálno i močno vúpanje more
metí človeča dŭša i srcé vu Zveličíteli Kristuši,
koga nasledúvati šče vu vekivečne nebeske vi-
sine! Sebé k Gospodní privézati, močno, na
žívlénje i smrt — tô je vera. *Silvanus.*

Reformácia v Prekmurji i Medjimurji.

(Vzêto i poslovenčeno z knjig Dr. Payr Šándora, theol.
profesora v Šoproni. — Jts.)

(Nadaljávánje.)

Lendava. Tú se je že rano vkornila refor-
mácia pod obrambov zemelskí gospodárov Bán-
ffyov. Tá familija je nigda z Thŭringije, z krája
Wartburg (Nemčija) prišla na Vogrsko i se je
zvála Hahold. V 14-tom stôletji so zêli gori
Bánffy imé. Bánffy Pavel je l. 1441-ga Pápa
váraš dôbo kak králevskí dár. Tao je vzeo v
rebericiji prôti Matyaš králi l. 1459. Za vrêmena
Moháčke bitke (1526) so trê Bánffy bratov imé-
na poznána: Mikloša, Ferenca i Jánoša.

Jánoša familija je poznána nájbole. Toga
sin Štefan i vnúk Miklôš sta bilá prviva zago-
vorníka i branítela reformácie v Lendavi. Narô-
čila sta z Wittenberga Eber Pavla „Calendarium
Historicum“ (ev. kalendari) l. 1551. V toga sta
pisala rázne za familijo znamenite datume i do-
godke.

Z vrêmena Bánffy Štefana je poznáto imé
toga prvoga lendavskoga evang. dŭhovníka, Tóke
Ferenca, kí je napiso več knjig med l. 1553—56,
štere so do dnesdén goriostale. Od svojega dŭ-
hovníškoga pozvánja samo telko piše, ka z pred-
ganjem, z goslami i popêvanjem opomina na
povrnénje te blodéče...

Edno pesem je spiso od bojne pri Sziget-
vári l. 1556 (Historia obsidionis Insulae Sziget).

Naskori za Tóke Ferencem je prišo v Len-
davo Beythe Štefan z Szakolce l. 1559. Gotovo
sta z Tókejom vkúper slúžila tú, Beythe kak
vučitel. Po 5 létí je v Sárvár odišo za vučítela,
ali hitro so ga nazáj pôzvali v Lendavo za dŭ-
hovníka. Tú je bio 9 lét, potem je v Šopron

pozváni za duhovnika. Prva žena njemi je z Szakolce bila, Pozančič Margit, druga z Lendave Czipon (Cipot?) Žofa.

Lendave drugi zemelski gospodar je Bánffy László bio, sin Ferenc. Prva njegova žena, Keglevich Ana je pápiska bila. Druga žena, Somi Borbala je že evang. vere bila. Bornemissza Peter, evang. púšpek II. deo svojí knig (Tolmačenje Evangelijuma) je Bánffy Láslovi i ženi priporočo.

Njemi rod je bio Bánffy Štefan. Toga sin, Mikloš si je l. 1570 za ženo zeo Zrinyi Oršolo, Zrinyi Mikloša (Szigetszkoga junáka) najmlájšo čer, vdovico Perényi Gábora. Tá je verevréla evangeličanka bila.

L. 1573 eden novi cerkveni delavec pride v Lendavo: Kulčár Jüri učitel, ki v svojí „Postillaj“ (Spiski) piše, ka je v Lendavi rojen. Za njegovo volo je Bánffy Mikloš Hofhalter Rudolfa, tiskarnára v Lendavo pözvo. Kulčár je 3 knige dao tü vö: „Od pripravlanja na smrt“ — 1573., potem „Kak se vršeni vrág z poköročiné-čim grehšnikom“ — 1573 i trétje: „Postilla“ — 1574. (561 pisem). V tom leti (1574) je postano duhovnik. Ali né je dugo živo, že l. 1577 je mrö.

Za njim je samo Beythe Ferenc düh. Imé poznáno, ki je l. 1595. apr. 3. mrö tü.

Reformácija se je v Lendavi henjala širiti té, gda se je Esterházy Mikloš priselo ese. L. 1612. se je tá oženo z Dersffy Oršolow, z vdovicov Mágócsy Ferenc. Ona je evangeličanka bila, ali v Lendavskom grádi jo je eden z Gráza ese pozváni jezuit preobrnö. Hajnal Matjaš hérešen barát je bio tö, ki je samoga Bánffy Krištofa tüdi pridöbo za pápinatvo. Esterházy njemi je prékpüsto eden tao svojega imánja, šteri tao je na leto 300 - 400 forintov haska noso.

Te svojo vero zatajéči Bánffy je l. 1624 25 pregno evang. duhovnika z Lendave, z Dobróvnika, z Törnišča i z Beltinec, pa tüdi z drugi měst. Cerkve i cerkveno imánje je pa vkraj vzeo. Ali zatajenje vere njemi je né prineslo blagoslova. Deca (3) so njemi rano spömrili i ž njim je Bánffyov lendavska véka vömrila l. 1644-ga.

(Ali so né čudne misli Bože?! Toga Esterházy Mikloša, ki je zroküvao, ka so se evang. gmajne v Lendavi i okolici vničile, eden késen potomec, po iméni tüdi Esterházy Mikloš je darüvo l. 1905 tisti lépi prestor, gde zdá církev i kántorsko stanovánje stoji.)

(Dale.)

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ar na tö ste pozváni, ka je i Kristuš trpo za nás i podpisek (példo) nám je nihao, naj njegove stopáje nasledíte.“ (I. Pet. 2, 21.)

Naš púšpek v Norvègiji i na Finskom. Dr. Popp púšpek so od 6. do 12. júlija v Norvègiji bili na mednárodnom kongresuši nedelski šöl. Na tom správišči so z 47 držáv bili zastopniki. Od 12. do 22. júlija so naš púšpek na Finskom bili. Vu obé etivi severnivi, zščista evangeličanskivi držávi so meli predávanja od razmer i žitka naše jugoslovanske ev. cerkve i so bili sprejéti od vodilni reprezentantov obé držáv.

Osební glás. May Gerhard, celjski naš duhovnik so ob prilíki 550 létnice Heidelberg-skoga vseučelišča od tamošnjega teologičnoga fakulteta z častnim doktoratom obdarüvani. Toplo pozdrávlamo toga vréloga delavca naše cerkve ob prilíki njihovoga visikoga odlikovánja.

Olympijske borbe v Berlini so se dokončale z velikov zmágov dvé zmožni protestantski držáv, Nemčije i U. S. A. Tü so se pa nej skrbeli samo za tělo, nego za düšo tüdi. Zvön Boží služb so držána duhovna predávanja. Aug. 7-ga večer so púšpek Dr. Popp tüdi meli predávanje vu velikom olympijskom šatori. Dugovánje njihovoga predávanja je bilo: proteštantizem vu Jugoslaviji.

150 létnice. Naše ništerne fare vu Báčki letos svetijo 150 létnico svojega obstoja. Aug. 2-ga sta Sekič i Buljkes verski občini svetili. Na ösvetnostaj, štere so sköz več dnévov bilé, je tao vzelo dosta gostév tüdi z Nemčije. Glávne svéte govore so meli v oböma farama Dr. Popp púšpek.

Gustav Adolfa društvo v Nemčiji bode melo svoje letošnje glávno správišče vu Kasseli od aug. 29. do sept. 1-ga

Gustav Adolfa glávno društvo vu Jugoslaviji bode melo svoje IV. létno ösvetnost v Osijeku sept. 19. i 20-ga. Ösvetnost z bogatim redovékom bode držána. Od sept. 21. do sept. 23-ga bodo istotam predávanja za duhovnike.

Senioratno správišče. Prekmurska ev. šinjorija svoje létno rádno správišče sept. 7-ga bode mela v M. Soboti vu cerkvi. Správišče se začne po ösvetnosti i gjúléši prekmurskoga Gustav Adolfa filialnoga društva. Podroben redovék senioratnoga správišča so vse gmáne sprejéle v posebnom pozváni.

Zárok. Jonaš Štefan katehet v Puconci se je zaročil z Fartelj Karolinov z Gorice. Naj njima služi bodoči skupni žitek na radost, svétoj materi cěrkvi na krepkost, Bôgi na diko.

V Puconskoj fari je na Gustav Adolfa Podpornico nasledujúči áldov vkŭpnabrání: dohodek podporni ladie 11.5 Din, dohodek moŭnje na svétek reformácie 106 D, offertorium na Trikrálovo 174.5 D, offert. pri boŭi sluŭzbaj v Andreci 119 D, offert. na svatbi v Brezovci 31.5 D, na svatbi v Puconci 43 D, na slednjíčŭvanji v Salamenci 100 D, na krstitji v Sebeborci 135 D, dár predanovske mladine 25 D, brezovski-lemerski űolárov 25 D, konfirmandušov 390 D, dári po zlatoj knigi 1576.5 D, dár ženskoga društva 400 D, vu 17 vesnicaj nabráni áldov 1191.5 Din. Z toga so dáli Markiűavci 47 D, Puconci 267 D. 75 p, Puűavci 40 D. 50 p, Salamenci 83 D. 25 p, Gorica 100 D. 50, Vaneča 45 D, Brezovci 73 D, Predanovci 79 D, Sebeborci 61 D. 75 p, Moččanci 52 D, Lemerje 63 D. 75 p, Pečarovci 66 D. 25 p, Polana 67 D, Andreci 61 D. 25 p, Kraci 20 D. 50, Bokrači 20 D, Dolina 43 D. Vsevkŭp je tak darŭvano 4328 Din. Gde vola, tam pôt i môduű. Bôgi dika za vse!

Turobni glási. Zádni mēsec so se odselili z Puconske fare vu večnost: Sedonja Mihalj v Brezovci, st. 70 let, vd. űiftar Kata, roj. űibrik na Gorici, st. 86 l., Časar Števan v Moččanci, st. 82 l. i eden otrok v Lemerji. — Naj májo slatek grobski sēn i bláűeno gorstanēnje!

Samovolni dári. Na goridűánje Dűűevnoga Lista: Kŭhar Štefan (Jakob) Puconci 10 D, Toplak Rudolf Ptuj 10 D, Ritoper Geza gost. Teűanovci 3 D, űároűy Ana, r. Jonaš Bpest 10 D, Kerčmar Veronika z Francije 10 D, Gjergjek Ivan Salamenci 2 Din. — Na nesprhlivi vēnec Luthárove Fliszár űarolte: Koloűa űandor Gorica 5 D, Gumilar Lajoű z tűváriűicov Puconci 50 Din. — Na Dijački Dom: Kŭhar Štefan (Jakob) Pucinci 20 D, Toplak Rudolf Krčevina 20 D, Banko Vince Gorica 10 D, Kŭčan űandor Kriűevci 5 Din. — Topla hvála!

Kleklóve „Novine“ so aug. 2-ga z neverjetnim napádanjem na Dűűevni List odgovorile i vu takűem tomuűi, űteri je jáko nisikotni. Naturno je, ka bi naű list rade zakopanoga vidile. I rávno zakoj? Záto, ár smo na podlági Biblijske reči sploh nakrátki vűpali pokázati na Kristocentrični návuk naűe evangeličanske cěrkve; na

tô, ka je naű nájviűji, jedini svetli večen pēldakēp Kristuš; ka svojega zveličanja se jedino po njem vűpamo; ka jedini sredbenik evangeličanskoga človeka je Boűi Sin, Kristuš i nigdár nikűeféle po lűdi napravleni svétec. (V. Mt. 23, 8; Efez. 5, 1; I. Pet. 2, 21 . . .); vēm so niti apoűtolje nē bilí brez grēha bodoče muűstre kakűne nadčloveče popolnosti. Vsegavēč mámo tűdi človeče pēlde, ali nej vu onom superlativi, kako Novine mislijo. Neűčemo se pa űnjimi od toga naduzi disputálivati, vēm rávno vu etom eden cēli svēt, rázločáva náš od njihove mentalitete. I mi niti neűčemo nezmirjati medversko stávo. Dűnok reditelstvo Novin naj nevzeme za hűdo, či edenov artikuluű njihov za na pazko vrēdnoga preűtimamo. Nikák je v Črensovci zgrabo eden kamen i ga lűčo prôti evangeliimi. To, űtero smo mi napisali, naj neglédajo za lűčáj kamna.

Prekmursko Gustav Adolfa filialno društvo svoje létno správiűče v M. Soboti bode melo sept. 7 ga. Pred správiűčem ob 1/4 9 vűri vu cěrkvi bode űsvetnost, űtera se začne z občnov pesmov. Predgali bode űkalič űandor lendavski dűhovnik . . . Po űsvetnosti se začne správiűče društva. Glávni punktomi bôdo: odprtní govor predsednika; odobritev létnoga računa; določitev podpor; določitev mesta i časa za priűestnoga leta správiűče. Po zaklűčitvi správiűča se bode pri cěrkveni dveraj offertorium nabéao na cile Gustav Adolfa društva. Ob 3/4 8 vűri bode seja predstojniűtva društva. Na űsvetnost ino správiűče se po etoj pôti pozávajo vse kotrige i prijátelje društva. Pojedine fare se pa prosijo, da odpoűlejo svoje pismo legitimirane zastopnike. — Predstojniűtvo.

Verska poboűnost v Kriűevcih. Na hválo i nasledűvanje vrēdno plemenito delo so se odlôčile, — se razmi samovolno z lastnoga nági-ba, — naűe vrle ino poboűne gmajnarice v Kriűevcih, kakti: Kŭčan Fánika, roj. Kelemen, Breskoč Gizika, roj. Gergár, Malačič Trejzika, roj. Kŭčan, Bačič Julija i Oűkola Fánika. Da bi olepűale ino okinčale svēti naű oltár v Boűoj hiűi ino bi s tem djájem dvignile tam se glasēče svēte reči na versko pokrepkűvanje vernikov i na diko Bôgi, vsáko nedelo i svēteűnje dni olepűajo, okinčajo med sebov ménjájôč, kak práve lűbitelice cvētic, z lepimi svojimi živimi rôžicami naű oltár v cěrkvi. Ta samovolna odločitev i djánje svedoči plemenitost njihovih src i dűű, ár pregovor právi: Ki roűice lűbi, slab človek

nemre biti. Plemenito delo ljudi Bôg stokrát povrné, záto njihovo példo nasledujte túdi Vi vsi drúgi!

Selo. Jul. 26 ga so Škalič Šandor lendavski dŭhovnik meli pri nas Božo slúžbo. Več stó verníkov je bilô pri Božoj slúžbi. Dugovánje predge je bilô: vážnost Bože hiže. Po Božoj zlúžbi so zastopniki selanski verníkov sejo meli, na šteroj so skončali, ka kúpijo zemlišče za cérkev. Po gŭlêši so taki kúpili 800 klastrov na onom mesti, štero so že prve zébrali vu selanskom „Betlehemí“. Lastnik zemlišča Zônik Jožef (r. kat.) je 250 klastrov šenkao. Mesto je kúpleno za 4400 Din. Tak se močno vŭpamo, ka naši gorički verevrêli verníci prvo-sledi doprineséjo, ka so začnoli.

Ka novoga? Nemčija je dovolila našoj držávi kontingent za uvoz 400 vagonov ráni jabolk do 24. septembra. Carina znáša 4¹/₂ mark za 100 kg. Vô je zapreto sádje kúpivati v takši sadovnjákaj, gde je vŭš San Jose. (Ta vŭš je podobna ščitastoj vŭši na oleandri, op. ured.) — Do 1. avgusta je 131,000 delavcov odišlo iz Italije v Abesinijo, kama je túdi namenjeni na obisk sam Mussolini. — V Špániji krvavo bitje tečé med vládnimi i uporníškimi četami. Prve podpéra Francija i Rusija, drúge pa Italija, Nemčija i Anglija. Uporniki močno idejo naprej pod vodstvom generala Franka i so že notrizéli 3/4 cele Špánije. — V Grčiji so komuništi ščeli napraviti državni preobrát, ka se njim pa ne posrečilo; vsi kom. poslanci so zaprejši, voj njim je pa odskočo v Moskvo. — Atentatore našega min. predsednika g. Stojadinoviča so ostro obsodili. — Generala Živkovič Petra so penzionirali. Zdaj so ga postavili za predsednika stranke JNS. Beograjske dem. novine „Odjek“ ga v članki „Grobokop naše slobode“ preveč napádajo. — Naš trg. minister je dovalo izvoz 20,000 vagonov pšenice; s toga ide 5000 vagonov v Nemčijo, 10.000 pa na Češko. — V Austriji je više 10,000 politíčni obsojencov dôbilo amnestijo. — Strašen tajfun je divjao na Japonskem; više 50 ljudi je svoj žitek zgŭbilo, več jezér hiš je poškodováni.

Pri ljudi i nálmre pri ti nej prousti soudjenji moremo jáko paziti.

Dosta ljudi jeste, šteri srdcè i pamet je globoko; i záto dokeč štoj do njé príde, vrêmen trbej. I lahko povêmo, ka so tej vsigdár več vrejdní od tákši, ki precl odprêjo i vŭskladéjo pred nás svojo klnčnico, líkl báliš svoje blágo.

Reformácija na Angleškom.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljávaje.)

Cranmer se je zaman trŭdilo, da bi to proteštantskoga mišljenja i nedužno kralico rêšo. Že na drúgi dén po njenoj smrti se je Henrik zdao z tŭv Johannov Seymour, štera njemi je Edvard siná porodila, pri šteroga rojstvi je mrla. Z ednim zákomom je Henrik vŭdao zaprêti z nasledníštva králevskoga trona čér od Katharine, ki je od svoje materé vu pápínskóm dŭhi bila vzgojena, Marijo i čér od Ane Boleya Elizabeto, štera je pa od materé v proteštantskom dŭhi bila vzgojena i za štere vladárstvom je že pod Eduardom začnjena reformácija na obládnost prišla. Od štrte žené Ane Cleve, ki je spoj nê bila sposobna za kralico, se je Henrik precí lôčiti dao. Tá njemi je od začétka mao dugočasna i antipatična bila. Ona je samo nemški znála, on samo angleški i francuški, ona je prijátel mužike bila, on pa nê. Ta péta žena je bila Katharina Howard, edna lŭbezniva sestričina Norfolk hercega. Na njegovo nárvékšo razburjenje je Henrik zvedo, ka je tá pred ženitvov nêrávno te nájčistêši žitek vodila i ka je že drúgoga lŭbila, záto jo je dao osŭditi i osmrtili. Ta šesta i slednja, štero si je Henrik oženo, je Katharina Parr, dovica lord Latimera bila. Tá bi túdi skoron na mantrnišče prišla i samo z jálnostijov se je rešila od smrti. Med zgučávanjom žnjŭv si je Henrik večkrát od vavlŭvánja gučao i je na pamet vzéo, ka je ona za protestante zavzéta. Včasi je on na tŭ zapovedo ednomi pápínskomi pŭšpeki, naj tožbo vloži prŭti kralici. Na srečo je ona tŭ zvédla. Pri nájprvoj priliki je zgučávanje pá na vavlŭvánje zavrŭnŭla i je razložila, ka se ona ne razmi na tákše visika dugovánja i samo záto povê njemi prŭti tú i tam naj čas bŭgše miné. Tŭ jo je rêšilo i tožba je nazáj bila vzéta.

Gda je VIII. Henrik 1547 leta mrŭ i ga je sin VI. Eduard nasledŭvo na prestoli, je Cranmer slobodno rokŭ zadŭbo. On je bio gláva regentskoga tanáča i zdá je na dale vodo reformácijo. Vŭ je dao edno zbirko vŭprebráni predg, vizitácije je držŭ, da bi vŭprepravo to grŭbo pokvarjenost; sv. večérjo je v obŭji podŭbi, v hoštiji i v vini dao vŭobslŭžávati, dŭhovnikom se je dovolilo oženiti se, pri Boži slúžbaj je občínske molítvene kníge dao notrŭpelať. Túdi

nemški theologi so bili pozváni na naprèpomá ganje reformácije.

Ali na tó so mogli ešče ednôk slabi, krvávi časi priditi. VI. Eduard je vu mladosti mrô. Naj Marijo, ki je fanatično pápínska bila, z tróna vò zapré, je herceg Northumberland nagučao VIII. Henrika edno mlájšo sestrično Johanno Gray, ki je Dudley a žena bila, ki je pa toga hercega sin bio, naj prevzeme Anglije korôno i ona nasleďuje Eduarda na králevski prestol.

Johanna Gray je ešče nê bila 20 lét stara, odlična vu poniznosti, poštenjê, preveč lépa i rêtke zevčenosti. Nê samo, ka je po več jezíkaj gúčala, nego vu grèkom i hebrejskom jezíki je študírala sv. písmo i stáre klasične pisátele i pri tom je navdúšena bila za evangelium Kristušov. Od vadlívánjski dugovánj si je z Bullingerom, Zwinglija naslednikom v latínském jezíki dopíšovala, štere písmo so ešče dnesdén v Zúrichi goriobdržána. Brezi bojazni je sprijéla Anglije korôno, ali večina lúdstva i plemenitáši so Henrika starêšo čér Marijo želeli na trón. Tak je Johanna Gray z svojim možom vréd zgráblena v Tower (ešče dnesdén v Londoni stojéči králevski grád, kama so túdi te osodjene zapérali, dokeč so nê osmrtneni bíli) vržena i za krátko osmrtnjena bila. Junákto je vòzdržála ta mláda mantrnica pri evangeliumi i na slédnji večér pred smrtjôv je ešče svojoj sestri eden Novi Zákon poslála, vu šteroga njej je sledéče napisála, štere reči so vrédne naj je eti dolínapišem :

„Eti ti pošlem, moja lúbléna sestra, edne knige, štere so bár odzvúna nê okínčane, i z zlátom okólivzète, dónok vu znotrášnjem so več vrédne od vsakšega drágoga kaménja. Tó so te knige od veseloga poselstva našega Gospodna, od njegove slédnje vôle i njegovoga imánja za nás nevolne siróte. V njih spoznaš to právo pôt k vekivečnoj radosti i či boš je z istínskím želénjem čtèla, pôt na vekivečen žitek. Žnjih se lahko navčíš živeti i mréti. Eto ti več haska prinesé, kak pa vsa imánja i bogástvo tvojega oče. Či vso paščlívost na tó obrnéš, naj té knige zarazmiš i se po njéni zapôvedaj ravnáš, té boš herbaš oni kíčov, štere níkši človek nede mogo od tébe vkrajvzèti, štere tatjé ne podkopajo, ni erja je ne skvari. Moli, lúbléna sestra, z Dávid kralom za spoznanje svète právde Bože. Živi vedno tak, ka boš pripravljena na smrt, da naj

po smrti te vekivečen žitek zadobiš. Ne zavúpaj se nígdár, ka ti tvoja mladost podugša žitek tvoj, ár mládi i stári hitro merjé. Záto vçi se vedno mréti, zapústi ete svét, odpovè šatani i darúj tèlo tvoje Gospodni na áldov. Požalúj tvoje bine, ali ne vcagaj i ne dvojúj. Bojdi močna vu veri, ne poželi po etomtoga níká drúgo, kak z Pavel apoštolom: lóčeni bíditi od etoga smrtnoga tèla i gorílvzéta vu občínstvo Kristuša, z šterim živeli bomo, či smo žnjim mrlí. Čini tak, kak te voren sluga, ki je vedno búden bio, da naj se ne nájdeš, kak ta nespametna devica, da smrt kak te tóvaj vu noči pride. Radúj se vu Kristuši, njegovo imé nosi i njegov križ si vzemi na sébe. I ka se tvoje smrti tíče, radúj se nad njôv, kak se i jas radújem, moja lúbléna sestra, ár se jas rešim od etoga skvarjénja i bom vu to nesprhlívo prèk šla. Močno sem ogvúšana, ka vu tom, da ete mrtelen žitek zgúbím, zadobím te nemrtelen, za štero Bogá prosím, naj tebi túdi darúje; naj ti miloščo dá vu njegovom stráhi živeti i vu právoj krščanskój veri mréti. Od ete vere — vu Božem iméni te prosím — ne odstópi, níti vu vúpánji na žitek, níti vu stráhi od smrti, ár či ti pravíco zatajíš, naj si žitek podugšaš, tak te túdi Bóg zatají. Či se pa k njemi obrnéš, tak ti On tvoje dnéve podugša tebi na krepkostí i njemi na díko. K etoj njegovoj díki naj pripela mené i vu svojem časi, kak de se tó njemi vidlo, túdi tebé. Živi srečno, moja sestra! Vúpaj se v Bógi, On ti pomore!

Tvoja lúbléna sestra Johanna Dudley.“

Pod Marije vladárstvom, štero so po pravíci za to krvávo ímenúvali, je 300 lúdi, med njimi 30 dúhovnikov za volo svoje evangeličanske vere vmorjeno bílo. Med drúgimi sta túdi dvá evangeličanskíva púšpeka Latimer, eden voren borec pravíce i ímeniten predgar i Ridley na grmádi zežgáníva bílá. Gda so njídva do grmáde pripelali, je Latimer dolí sléko svoj plášč i kak odíčení je stao tam. „Brat,“ erčé k Ridley-i „mídva dnes edno skalo vužgéva, štera, či Bóg tak šče v Angliji nígdár vò ne vgásne.“

Túdi te reformator Cranmer je mogo mréti. Tomí starci so vúpanje dáli, ka se lahko réši smrti, či nazájvzeme vse svoje včenjé. I Cranmer je bio tak slab, ka je tó včino.

(Dale.)